

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiae Doctoris Canonici Ecclesiae
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temulentia
Malo, Eiusque Remediis, Variis Item Scitv Ivcvndissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Cap. VI. Omnes circumstantiæ adjacentes Temulentia, dissuadent eam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

Moderatè cibum potumq; sumas ac loquaris;
Modus omnium optimus. Excessus autem vitandus est.

CAPVT VI.

*Omnes circumstantiæ adiacentes Temulentia
dissuadent eam.*

Contrariis huc vsque sobrietatis Exemplis, opugnata temulentia, nunc ipsa quoq; , suomet se fodiet iugulabitq; gladio. Nam si eæ, quas iunctas lateri comites habet, accurratè pensentur circumstantiæ, vix quisquam, nisi vanissimus existimationis contemptor, ac famæ prodigus, eius infamia se notabit.

Persona.

Si tuam primò *Personam* contempleris, ô temulente. Quis es? ad quid creatus? Cur corpore, cur animo, cur internis, & externis à Deo, sensibus, mentisq; facultatibus nobilissimis, dotatus: vt Deo seruias. Ergo Dei, non Liberi patris, non Bacchi seruus. Quis tam Cæcus, id qui non videat? Quis tam proteruus id qui neget? Tu itaque vinolente Dei seruus es, non vini ac ventris mancipium. Quo circa

*Serm. 232.
de tempore
qui est
2. de Ebri-
tate.*

D. Augustinum audi, debitæ huius seruitutis comonefacientem. *Velim tamen scire fratres Charissimi, cum Dominus quispiam habet plures seruos, si vel vnum ex illis velit fieri ebriosum? Sine dubio nullus tam malus qui hoc voluerit aliquando, aut velit. Et qua fronte, qua conscientia, qui seruum non vult habere ebriosum, ipse vult ebrius fieri? Ecce de donis Dei tu habes seruum, qualiter vis vt seruiat tibi seruus tuus: taliter tu seruire Deo tuo habes. Hæc Augustinus. Ergo Dei seruitio natus es, non Bacchi: Nec vtrique simul, sed illi soli. Nemo potest Dominis seruire duobus. Inquit Poëta quidam facer.*

Ref. 1.

Si ip-

Si ipsam rem in qua versatur Ebrietas, hoc est superfluum potum spectes, cum Seneca te interrogo, *Quæ est gloria capere multum? Cum enim penes te pal-* Lib. 12.
ma fuerit, & superstes toti conuiuio extiteris, cum o- Epist. 84.
mnēs viceris virtute Magnifica, & nemo vini tantum, ad Lucil.
in tu, capax fuerit, vincēris à Dolio quod te plus capit.

Egregium, ô temulenti, Encomium; à Dolio solum vinci, capacitate vini. Quid si te moderatione cibi & potus à bestiis quoque victum ostendam? Faxo, te licet forsan inuito. *Leones*, ait Plinius, *alternis diebus* L. 3. c. 16.
potum, alternis cibum capiunt, ac frequentant; cui Solinus quoque se testem adiungit.

Si concoctio non est insecta, solita cibationi superponunt vacantem Solinus de Africa.
à pastu diem. Et tu præcedenti necdum digesta crapa-

pula, nouam subindè priori superingeris? Equus, bos, asinus, cum ad saturitatem biberint, compelluntur fistibus, ad bibendum vterius non propelluntur. Tu hosce satietatis cancellos transgredieris? Proh pudor, edendi ac bibendi temperantia, vinci hominem à bruto animali.

Si loci circumstantiam excutias, agè refer vbi es? *Locus.*

quo in loco versaris? Ad quid te Deus huc deputauit? Cur te in hunc mundum destinauit? Annon ex amoenissimis Paradisi delitiis, Adamū & totum genus humanum, ad peccati pœnam in hanc miseriarum vallem, in carcerem quasi coniecit? Annon ipsa caro tibi carceris loco?

Desiderium habeo dissol- Philipp. 1.
uere hoc carcere anhelabat D. Paulus, & esse cum Christo. Si carcer est hic mundus hæc vita, cur in aulam vertis, & potatoriam tabernam, bibendo, potitando, inebriando? Voluit Deus, hoc te in mundo aliquantisper incarceratum, pro eius gloria, pro tua salute, pati aliquid, vt exinde breui, ad æternas celestis aulae delicias, promeritus, extolli posses. Si tu isthis

Pſalm. 125.

isthic aulam tuam quodammodo constituis; si hic voluptatum illecebras consecraris, & vino sic abuteris, quasi ad id à Deo creatus, atq; in mundum positus, certus esto te ex hac aula breui eiectum, æternisq; inferorum vinculis mancipatum iri. Iustissima Dei ordinatio & lex est, vt qui in hac vita carnis mole quasi Ergastulo clausus, in lachrymis seminat, decedens hinc, extollatur in cœlesti regno, atq; in exultatione metat, non amplius experturus vincula & mœrores: è conuerso qui sibi ex hac vita voluptatum officinam fingit, isthinc ad nouam æternarum flammaram captiuitatem digrediatur. Ergo temulente, optio tibi libera est, aut hic breuem experiri oportet carcerem, aut enormes vitandæ vini delicia atq; exorbitantes voluptates, aut cruciatus æterni in gehennæ incendiis, perpetiendi.

Tempus.

Et tempus ipsum in quo es dum viuis, dum bibis, cur à Deo tibi concessum? An vt salutem tuam opereris? An vt vino inebrieris? hoc nõ reperio iustum. Illud admodum serio tibi demandatum. *Quodcumque*

Eccles. 9.

facere potest manus tua, instanter operare. Cur instanter? Cur properanter? Quia nec opus, nec ratio, nec sapientia, nec scientia erunt apud inferos quò tu properas. Quæ ergo te, salutis tuæ inuasit obliuio, vt aliud nil cogites, nil cupias, nil in votis habeas, quàm

Esaie. 22.

quod illi apud Prophetam, qui dicebant. Gaudium & latitia, comedere carnes, & bibere vinum. At in te & Epulones istos grauisima verba detonat Propheta

Iohel. 1.

Iohel. Ululate qui bibitis vinum in dulcedine, quoniam periit ab ore vestro. Hoc tempus à Deo vobis datum, tempus est non temulentia, sed pœnitentia; dignos ergo pœnitentia profer fructus, & nuncium temulentia remitte, ni minas illas, veluti nouacula in contem, incidere velis.

Acces

Accede propius ad corporis tui nobile membrū,
 inquam, quo temulentia incurritur. Quid turpi-
 us, quā ore uti, ad exonerandum illud, quod in-
 temperatissimē ingestsisti? Cuius de rei summa fæ-
 ditate sic S. Basilius. *Velut nauigia, quando fluctibus
 procellæ acceptis, grauantur, necessario commeatus va-
 cuatione, ac projectione vacuanda sunt: Sic Ebris rerum,
 stomachum grauantium necessaria vacuatio, ex qua &
 vomitione, & deiectione frequenti, vix leuari possunt,
 tanto naufragis deteriores, quanto magis illi causantur
 res extrinsecus aduenientes, & mare.* Hæc S. Basilius.
 Quin te insuper Ludouici Granatensis verbis, hîc
 interrogem, committere non possum. *Quoties ore
 tuo sanctissimam Eucharistiæ hostiam recepisti? Noli er-
 go admittere, vt per eandem portam, per quam intrauit
 vita, mors ingrediatur, & nutrimentum fomentumq; a-
 lorum peccatorum. Adde ego: noli in causa esse, vt
 vbi Caro & Sanguis Christi tuam intrauit animam,
 inde prodeant porcorum Nectar & Ambrosia.*

Oratione
 de Ebric-
 tate &
 luxu.

L. 2. Ducus
 peccato-
 rum parte
 1. cap. 2.

Ad extremum eiusdem te Granatensis verbis
 compello. *Ponamus casum (inquit ille) edisti & bibi-
 sti anno superiore, & largius & lautius. Dic mihi quid ti-
 bi nunc ex ista voluptate superest? Certe nihil nisi remor-
 sue conscientie, qui forte cruciabit te in æternum. Omne
 quod ingestsisti præter modum & rationem, perdidisti,
 quod subtractum tibi, pauperibus distribuisti, optimè
 deposuisti, & quasi thesaurum in vsum tuum conseruasti,
 qui tibi in cælesti ciuitate restituetur. Quæ omnia &
 ceterius generis multo plura, quem ab hac illibe-
 rali bibendi consuetudine non auellant? Non mi-
 rarer ego si ebrietati magna ac diuturna volup-
 tas inesset, adeo nobis infixam, adeo familiarem,
 sed*

Ducus pec-
 cato, lib. 2.
 p. 2. cap. 8.

sed cum voluptas instar fumi quàm citissimè evanescat, graues post se dolores atque innumera tùm corporis, tùm animi mala relinquens, vt quid nobis non sumus præsentes? Cur vtilitati nostræ cautius non prouidemus? Arma fugis offensiuæ, præsertim intentata tibi. Magis Ebrietatem fuge quæ gladio plus ferit ac vulnerat.

CAPVT VII.

Rei familiaris decoctio, & pauperum defraudatio à temulentia absterrent.

Ecli. 19.

*Quo pacto
temulen-
tiam fa-
miliarem
exhauriat.*

*Panormit.
lib. 2.
de rebus
gestis Al-
phonfi,*

VErè dictum à Salomone. *Seruus Ebriosus non locupletabitur.* Non enim magni sumptus faciendi solùm pro parando potu, quo iustam extramensuram, perditissimè abutuntur Ebriosi continuò: Verum quoq; si, quod plerumq; fit, inde diuersa morborum genera, vel membrorum mutilationes grauesue corporis offensæ deriuentur, in pharmaca, in Medicos, in Chirurgos, intolerabiles expensæ sunt erogandæ, nec rarò plus infumendum æris, pro crapula euacuanda ac depellenda, aut profanandis inde profectis nocuentis, quàm pro vino, quod omnis origo perniciæ, coëmendo. Sit aliquis, vt multos passim est reperire, ingurgitationum assuetus exercitio, vix vlla quiete aut mora interiecta, tu rem eius familiarem augeas, dones ei liberaliter, munera largiari, creberrima ditescat; temulentiam verò nõ deserat, cotem alis; nõ euadet pinguior, breui ad eandem paupertatem ac fortunam inopem redactum, deiectumq; videbis. Probè id prudentissimus ille Aragonum Rex Alphonsus intellexit. Nam cum Eques quidã, vino præter omnem rationem deditus, ab eo sapius aut pensiones aliquas